

4.12.2008

Dnro 19/4/06

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jukka Lindstedt

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Iisa Suhonen

ASEVELVOLLISEN KUULEMINEN PALVELUKSEN KESKEYTTÄMISTÄ JA PALVELUSKELPOISUUSLUOKAN MUUTTAMISTA KOSKEVASSA PÄÄTÖKSENTEOSSA

1 KANTELU

A arvosteli kirjeessään puolustusvoimien menettelyä hänestä tehtyjen palveluskelpoisuusluokan muutosta ja kotiuttamista koskevien päätösten käsittelyssä. A arvosteli erityisesti sitä, että päätökset tehtiin häntä kuulematta. A:n mukaan varuskunnan lääkäri teki hänestä kotiuttamisesityksen jo 11.10.2005, vaikka hänellä ei tuolloin voinut olla vielä riittävästi tietoa siitä, miten pitkän ajan A tulee olemaan palvelukseen kykenemätön. A:n mielestä hän ei ollut lain edellyttämällä tavalla pitkäaikaisesti sairas ja potenut niin vaikeaa sairautta, että hän ei olisi voinut olla sairaantarkastustoimikunnan kuultavana. Palveluskelpoisuusluokan muutosta ja kotiuttamista koskevia päätöksiä tehtäessä puolustusvoimilla ei myöskään ollut käytettävissä varsinaista lääkärintodistusta, kuten laki edellyttää tehtäessä päätös asianomaista kuulematta.

A arvosteli lisäksi sitä, että sama lääkäri, joka teki palveluskelpoisuusluokan muutosesityksen, oli sairaantarkastustoimikunnan jäsenenä päättämässä oman esityksensä hyväksymisestä. A ei kertomansa mukaan saanut tietoa palveluskelpoisuusluokkansa muutoksesta ja kotiuttamispäätöksestä puolustusvoimien taholta vaan siviililääkäriltä. Hänelle ei myöskään osattu kertoa sitä, saiko päätöksistä valittaa. A:n mielestä hänen kohdallaan kotiuttamispäätöksessä ei toteutunut yhdenvertaisuus, koska hänen tietonsa mukaan hänen tapauksensa poikkesi käsittelyltään vastaavista varuskunnassa olleista sairaustapauksista.

A arvosteli kirjoituksessaan myös aluesairaalan menettelyä potilastietojen salassapidon osalta. A:n mukaan hän allekirjoitti luvan terveystietojensa luovuttamisesta puolustusvoimille vasta kotiutuspäivänä eli 13.10.2005. Siitä huolimatta aluesairaala luovutettiin A:n mukaan hänen terveystietojaan varuskuntasairaalaan jo ennen kotiutusta ja luvan antamista.

---

3 RATKAISU

3.1 Tapahtumat

Selvityksen mukaan A:n viikonloppuvapaa alkoi torstaina 29.9.2005. Hän hakeutui seuraavana päivänä hoitoon terveyskeskukseen kuumeen ja yskän vuoksi. Lääkäri määräsi hänelle antibiootihoidon keuhkoputkentulehdukseen. Sunnuntaina 2.10.2005 A palasi varuskuntaan ja hakeutui yksikön kautta

varuskunnan terveysasemalle, jossa päivystäjä sijoitti hänet lepohuoneeseen. Maanantaina 3.10.2005 varuskunnan lääkäri B tutki A:n ja vaihtoi lääkitystä sekä laati lähetteen thorax-röntgentutkimukseen. Samana päivänä A pyörtyi terveysaseman käytävällä ja hänet siirrettiin hoitoon terveyskeskukseen.

Terveyskeskuksessa 4.10.2005 tehdyn röntgentutkimuksen perusteella A:lla diagnosoitiin keuhko-kuume. Hänet siirrettiin samana päivänä takaisin varuskunnan terveysasemalle, jossa hän pyörtyi uudestaan. A vietiin ambulanssilla keskussairaalaan. Siellä tehtyjen tutkimusten jälkeen hänet siirrettiin vielä saman päivän aikana kotipaikan mukaiseen sairaalahoitoon aluesairaalaan. Kun A:n terveydentila ei kohentunut, hänet siirrettiin perjantaina 7.10.2005 yliopistolliseen sairaalaan, jossa hän sai antibioottia suonensisäisesti. A siirrettiin maanantaina 10.10.2005 takaisin aluesairaalaan jatko-hoitoon.

Varuskuntalääkäri B teki tiistaina 11.10.2005 sairaantarkastustoimikunnalle esityksen, jossa hän esitti A:n siirtoa 22 kuukaudeksi palveluskelpoisuusluokkaan E. Sairaantarkastustoimikunta piti 12.10.2005 kokouksen, jossa se päätti esittää, että A siirretään 10 kuukaudeksi E-luokkaan. Prikaatin komentajana toiminut everstiteki 13.10.2005 päätöksen A:n vapauttamisesta toistaiseksi palveluksesta ja esityksen hänen siirtämisekseen 10 kuukauden ajaksi E-luokkaan.

A kotiutettiin torstaina 13.10.2005 aluesairaalaan. Hänelle määrättiin sairauslomaa 30.10.2005 saakka. Sairaalaan lähtiessään hän allekirjoitti suostumuksen siitä, että hänen potilastietojaan saatiin luovuttaa muun muassa prikaatin varuskuntasairaalaan. A sai tietää aluesairaalan lääkäriltä, että hänet oli vapautettu toistaiseksi palveluksesta. Varuskuntalääkäri B määräsi A:n kotihoitoon ajaksi 13.–16.10.2005, minkä jälkeen A palasi sunnuntaina 16.10.2005 varuskuntaan. Seuraavana päivänä A:lle kerrottiin ensimmäisen kerran kotiuttamispäätöksestä ja hänet kotiutettiin saman päivän aikana. Tässä vaiheessa hän oli ennättänyt palvella 180 päivän palvelusajastaan 99 päivää.

A siirrettiin 18.10.2005 sotilasläänin kirjoihin. Häntä koskeneet henkilöasiakirjat toimitettiin ensin erehdyksessä väärään Sotilasläänin Esikuntaan, josta ne siirrettiin A:ta valvovaan Sotilasläänin Esikuntaan 8.11.2005. Sotilasläänin Esikunta teki 2.12.2005 päätöksen A:n palveluskelpoisuusluokasta. Sen mukaan A:n tuli saapua 16.8.2006 Sotilasläänin Esikunnan järjestämään jälkitarkastustilaisuuteen.

3.2

Käsittelyn rajoitus

A on vastineessaan todennut, että palveluksesta vapauttamista koskeneen päätöksen taustalla olleet terveydelliset syyt palveluskelpoisuusluokkamutokseen ovat olleet oikeutettuja ja kotiuttamispäätös hänen terveytensä kannalta oikea. A:n kantelun tarkoituksena ei ole ollut arvostella näiden päätösten sisältöä vaan sitä menettelyä, jossa nämä päätökset ovat syntyneet.

Edellä olevan johdosta en pidä tarkoituksenmukaisena käsitellä tässä ratkaisussani sitä, onko A:n sairaus ollut tapahtuma-aikana voimassa olleen asevelvollisuuslain tarkoittamalla tavalla sellainen, että hänet on voitu vapauttaa palveluksesta ja hänen palveluskelpoisuusluokitustaan on voitu muuttaa. Sen sijaan arvioin näihin päätöksiin liittyvää menettelyä.

3.3

Hallintolain soveltaminen

Hallintolain (434/2004) 1 luvun 4 §:n mukaan hallintolakia ei sovelleta lainkäyttöön, esitutkintaan, poliisitutkintaan eikä ulosottoon. Lakia ei sovelleta myöskään sotilaskäskyihin eikä muihin tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista koskeviin hallinnon sisäisiin määräyksiin. Lain 1 luvun 5 §:ssä todetaan, että jos muussa laissa on hallintolaista poikkeavia säännöksiä, niitä sovelletaan tämän lain asemesta.

A on vastineensa yhteenvedossa katsonut muun muassa, että kotiuttaminen ja palveluskelpoisuusluokan muutos ovat kokonaisuudessaan hallintopäätös eikä sotilaskäsky, kuten Pääesikunta on tulkinut.

Puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 172/1999 vp) mukaan lainsäädännössä ei ole määritelty sotilaskäskyasian käsitettä eikä käsite ole yksiselitteinen oikeustieteellisessä kirjallisuudessaakaan. Myöskään perehtymällä noudatettuun käytäntöön asiaan ei saada tyhjentävää selvitystä, sillä käytännöt ja käsitykset ovat vaihdelleet vuosikymmenten kuluessa. Hallituksen esityksen mukaan sotilaskäskyt liittyvät kuitenkin tyypillisesti sotilaallisten toimenpiteiden valmisteluun ja johtamiseen, asevelvollisten kouluttamiseen sekä sotilaallisen joukon sisäisen hengen, kurin ja järjestyksen ylläpitämiseen. Myös perustuslakivaliokunnan mukaan sotilaskäskyasian käsite on täsmennyksen ja käsitteellisellä tasolla on hyvin vaikea tehdä eroa sotilaskäskyasioiden ja hallintoasioiden välille (PeVL 9/2007 vp).

Pääesikunnan lausunnon mukaan palveluksesta vapauttamista koskeva päätös on tulkittu sotilaskäskyksi, josta ei vakiintuneen käytännön mukaan voi valittaa. Sen sijaan palveluskelpoisuusluokan muuttamista koskeva päätös on lausunnon mukaan tulkittu hallintopäätökseksi, johon sovelletaan hallintolakia. Katson, että nyt käsiteltävänä olevana ajankohtana voimassa olevien säännösten perusteella tätä tulkintaa ei voi pitää lainvastaisena.

Totean vielä, että 1.1.2008 voimaan tulleeseen uuteen asevelvollisuuslakiin (1438/2007) sisältyvät uudet muutoksenhakusäännökset. Laissa ei mainita nimenomaisesti muutoksenhakua, joka koskee komentajan tekemää palveluksen keskeyttämistä ja kotiuttamista koskevaa päätöstä. Tätä päätöstä ei ole kuitenkaan myöskään mainittu asevelvollisuuslain 112 §:ssä, jossa on lueteltu päätökset, joista ei saa valittaa. Asevelvollisuuslaista annettuun hallituksen esitykseen (HE 37/2007 vp) sisältyi myös palveluksen keskeyttämistä ja kotiuttamista koskevan päätöksen osalta valituskielto. Perustuslakivaliokunta katsoi kuitenkin asevelvollisuuden oikeusturvan kannalta tärkeäksi, että hänellä on oikeus saattaa keskeyttämispäätöksen edellytyksiin liittyvät kysymykset tuomioistuimen tutkittavaksi. Tämän vuoksi lakiehdotuksesta tuli perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan poistaa valituskielto muun muassa tältä osin (PeVL 9/2007 vp).

Pidän puutteena, että asevelvollisuuslakiin ei ole sisällytetty nimenomaista mainintaa valitusoikeudesta tältä osin. Saamani tiedon mukaan puolustusministeriö on 31.10.2008 asettanut hankkeen, jonka tehtävänä on selvittää, miten asevelvollisuuslain täytäntöönpano on käynnistynyt ja onko täytäntöönpanossa ilmennyt seikkoja, jotka edellyttäisivät lainmuutosta. Hankkeen toimikausi kestää 31.12.2009 saakka. Yhtenä selvittävänä erityiskysymyksenä päätöksessä on mainittu muutoksenhakujärjestelmä. Tulen ottamaan tähän kantaa asiasta erikseen annettavan lausunnon yhteydessä.

3.4

Puolustusvoimien menettely A:n kotiuttamista ja palveluskelpoisuusluokan muutosta koskevassa asiassa

3.4.1

Oikeusohjeet

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus asiansa asianmukaiseen käsittelyyn. Oikeus tulla kuulluksi on menettelyllinen perusoikeus, joka perustuslain mukaan turvataan lailla.

Tapahtuma-aikana voimassa olleen asevelvollisuuslain (452/1950) 15 §:n 1 momentin mukaan varusmiespalveluksessa oleva asevelvollinen oli vapautettava palveluksesta toistaiseksi, jos hänet todettiin pitkähköksi ajaksi palvelukseen kykenemättömäksi. Uudessa tarkastuksessa oli ratkaistava, oliko hänet määrättävä jälleen varusmiespalvelukseen, vapautettava varusmiespalveluksesta rauhan aikana, vapautettava kokonaan asevelvollisuudesta tai oliko hänet määrättävä saapumaan uudelleen tarkastettavaksi.

Tapahtuma-aikana voimassa olleen asevelvollisuuslain soveltamisesta annetun asetuksen (63/1951) 66 §:n mukaan jokaista joukko-osastoa varten tuli olla toimikunta, jonka tehtävänä oli tarkastaa asevelvolliset, joiden terveydentilassa oli tapahtunut sellaisia muutoksia, että heidän siirtämisensä asepalveluksesta muuhun palvelukseen tai päinvastoin voi tulla kysymykseen, tai jotka oli havaittu ruumiinvian tai sairauden takia pitkähköksi ajaksi palvelukseen kykenemättömäksi. Tämän toimikunnan jäseninä olivat vanhin palveluksessa oleva joukko-osaston lääkäri sekä kaksi joukko-osaston komentajan määräämää, mikäli mahdollista esipuseerin tai kapteenin arvossa olevaa upseeria, joista vanhempi toimi puheenjohtajana.

Saman asetuksen 67 §:n 1 momentissa säädettiin, että kun 66 §:ssä mainittu toimikunta oli tarkastanut asevelvollisen, päätti joukko-osaston komentaja toimikunnan esityksestä, oliko asevelvollinen siirrettävä asepalveluksesta muuhun palvelukseen tai päinvastoin vai oliko hänet toistaiseksi vapautettava palveluksesta. Toistaiseksi palveluksesta vapautettu asevelvollinen kotiutettiin viipymättä ja häntä koskevat asiakirjat, joihin tuli myös sisältyä toimikunnan lausunto tarkastetun palveluskelpoisuudesta, lähetettiin asianomaisen sotilasläänin esikunnalle, joka ratkaisi, oliko asevelvollinen kokonaan vapautettava asevelvollisuudesta, siirrettävä reserviin, määrättävä myöhemmin saapumaan uudelleen tarkastettavaksi tai vapautettava vakinaisesta palveluksesta rauhan aikana. Saman pykälän 2 momentissa säädettiin, että jos asevelvollinen poti niin vaikeaa tautia, ettei hän voinut saapua tarkastettavaksi, ja jos tauti oli pitkäaikainen, voitiin hänestä päättää lääkärintodistuksen perusteella.

3.4.2

Puolustusvoimien oma ohjeistus

Puolustusvoimien toimittamiin liitteisiin on kuulunut puolustusvoimien lääkintähuolto-osaston pysyväisohje, joka on koskenut palvelushelpotuksia, kotihoitoa ja palveluksen keskeyttämistä terveydellisillä syillä (yksilöintitunnus 232/22.2/D/I). Ohje on ollut voimassa 15.10.1999 ja sen voimassaolo on merkitty päättyvän 31.12.2009.

Ohjeen kohdassa 3 todetaan, että jos lääkäri toteaa potilaan todennäköisesti olevan pitkähkön ajan palvelukseen kykenemätön, lääkärin on tällöin esitettävä potilaan palvelusta keskeytettäväksi ja hänen siirtämistään palveluskelpoisuusluokkaan E tarvittavaksi määrääjäksi. Ohjeen mukaan pitkähkölä ajalla ymmärretään yhtäjaksoista sairauden tai vamman tai niistä toipumisen johdosta palveluksesta poissaoloa yli yhden kuukauden ajan. Mikäli edellä mainituista syistä johtuva palveluksesta poissaolo sijoittuu palveluksen loppuajaksi, voidaan pitkähköksi ajaksi ymmärtää yhdeksän kuukautta tai pitempään palvelevien varusmiesten osalta yli kahden kuukauden poissaoloa palveluksesta. Palveluksen keskeyttämistä harkittaessa tulee ottaa huomioon lääketieteellisten näkökohtien ohella sotilaskoulutuksen vaihe. Mitä pidemmälle palvelus on edennyt, sitä painavimmat perusteet palveluksen keskeyttämiseksi tulee ohjeen mukaan olla.

3.4.3

A:n vapauttaminen toistaiseksi palveluksesta

Kuten edellä olevista oikeusohjeista ilmenee, sairaantarkastustoimikunnan tehtävänä on ollut tarkastaa asevelvollinen ja tehdä esitys joukko-osaston komentajalle asevelvollisen vapauttamisesta toistaiseksi palveluksesta. Komentajan tätä koskeva päätös on tulkittu sotilaskäskyasiaksi, johon ei sovelleta hallintolakia.

Selvityksen mukaan sairaantarkastustoimikunta ei ole kuullut A:ta ennen esityksen tekemistä eikä komentaja ole kuullut häntä päätöstä tehdessään. Tältä osin Pääesikunnan lausunnossa on viitattu asevelvollisuuslain soveltamisesta annetun asetuksen 67 §:n 2 momenttiin, jonka mukaan asiasta voidaan päättää lääkärintodistuksen perusteella, jos asevelvollinen potee niin vaikeaa tautia, ettei hän voi saapua tarkastettavaksi, ja jos tauti on pitkäaikainen. Pääesikunnan mukaan edellytykset ovat täyttyneet A:n kohdalla, koska hän ei ole voinut saapua sairaantarkastustoimikunnan tarkastettavaksi oltuaan samaan aikaan sairaalahoidossa varuskunnan ulkopuolella ja koska hänen tautinsa on ollut säännöksessä tarkoitetulla tavalla pitkäaikainen. Prikaatin lausunnon mukaan normaalitilanteissa asevelvollinen on asiaa käsiteltäessä sairaantarkastustoimikunnan kokouksessa läsnä. Poikkeustapauksissa (esimerkkeinä mainittu erityisen vakava sairaus, tapaturma, psykiatrinen hoito tai huumevieroitus) käytännöstä on jouduttu poikkeamaan, koska ei ole ollut perusteltua eikä aina mahdollistakaan saada henkilöä kuultavaksi toimikunnan kokoukseen. Näissä poikkeustapauksissa päätösesitykset on tehty henkilöä kuulematta.

A:n asiassa sairaantarkastustoimikunnan puheenjohtajana toimineen majurin selvityksen mukaan 12.10.2005 pidetty kokous, jossa käsiteltiin A:n palveluskelpoisuuteen liittyvää asiaa, oli ennakkosuunnitelman mukainen kokous. Toimikunnan kokouksen aikana toimikunnalla oli toimikunnan puheenjohtajan mukaan tieto siitä, että A oli sairastunut vakavasti. Yli viikon kestänyt keuhkokuume ja sairaalakierre ilmenivät A:ta koskeneesta palveluskelpoisuusluokan tarkistus-lomakkeesta. Sairauden vakavuutta kuvasi toimikunnan puheenjohtajan mukaan sekin, että A oli joutunut useaksi päiväksi hoitoon yliopistotasoiseen sairaalaan. Puheenjohtajan mukaan toimikunnan esitys olisi ollut sama, vaikka A:ta olisi kuultu.

Sair aantarkastustoimikunnan lääkärijäsenenä toimineen varuskuntalääkäri B:n selvityksen mukaan hän sai 7.10.2005 aluesairaalan lääkärin kanssa käymänsä puhelinkeskustelun yhteydessä niukan, mutta mielestään "palveluskelpoisuutta linjaavan lausuman". Hän toteaa: "Oleellinen informaatio oli vakavasta keuhkoinfektioista kertova alentunut hapetus, pitkään jatkunut korkea kuume, tarve tehdä keskussairaالاتasoisia lisätutkimuksia mahdollisen abscessin poissulkemiseksi sekä arvio noin kuukauden tarvittavasta toipumisajasta." B ei pyytänyt tässä vaiheessa saada keskustella A:n kanssa, koska tämän vointi oli B:n saaman tiedon mukaan heikko. B kertoo päättäneensä esityksen tekemisestä A:n palveluskelpoisuusluokan muuttamiseksi samana päivänä (7.10.2005) kun hän oli vakuuttunut tämän tilan vaikeudesta. Esityksen hän ehti laatia 11.10.2005, jolloin se ehti vielä seuraavana päivänä pidettyyn viikoittaiseen sairaantarkastustoimikunnan kokoukseen.

Jälkikäteen voidaan todeta, että A:n sairaus on ollut vakava ja pitkäaikainen, mitä A ei ole itsekään kiistänyt. Sen sijaan A on arvostellut sitä, että hänen sairautensa vakavuus ja pitkäaikaisuus eivät ole olleet sairaantarkastustoimikunnan tiedossa 12.10.2005 pidetyn kokouksen aikaan sillä tavoin, että toimikunta olisi voinut tiedossaan olleiden seikkojen perusteella arvioida A:n palveluskelpoisuutta tai jättää häntä kuulematta.

Varuskuntalääkäri B on kertomansa mukaan päättänyt tehdä esityksen A:n palveluskelpoisuusluokan muuttamisesta 7.10.2005, jolloin A:n keuhkokuume oli kestänyt kuusi päivää ja tiedossa oli, että A:ta

oltiin siirtämässä aluesairaalaan yliopistolliseen sairaalaan. Sairaantarkastustoimikunnalle teke-
mänsä 11.10.2005 päivättyyn esitykseen B on lisäksi merkinnyt, että A on palannut yliopistosairaala-
lasta takaisin aluesairaalaan ja että tämä oli edelleen "heikohkossa kunnossa, mutta toipumassa.
Täydellinen fyysinen kunnan palautuminen vaatii kuukausia --."

Ottamatta tässä kohdassa kantaa siihen, miten B on esitykseensä laittamat tiedot saanut, totean,
että kaiken asiassa saamani selvityksen perusteella en voi todeta, että esityksen tiedot A:n sairau-
desta ja toipumisajasta olisivat olleet virheelliset. Mielestäni sairaantarkastustoimikunnalla on ollut
riittävästi tietoa siitä, että A:n kohdalla on ollut kyse sellaisesta sairaudesta, jonka takia hän on pit-
kähkön ajan palvelukseen kykenemätön. Tältä osin en siten voi todeta, että A:n palveluskelpoisuuden
arviointi olisi tehty puutteellisin tiedoin.

Mitä tulee varuskuntalääkäri B:n kuulemiseen, totean, että asevelvollisen kuulemista koskeneessa
tapahtuma-aikaan voimassa olleessa säännöksessä edellytyksenä kuulemisesta poikkeamiselle oli
se, että asevelvollinen poti niin vaikeaa sairautta, että hän ei voinut saapua tarkastettavaksi, ja että
sairaus oli pitkäaikainen. Käsitykseni mukaan niiden tietojen perusteella, jotka selvityksen mukaan
sairaantarkastustoimikunnalla on ollut 12.10.2005 A:n sairaudesta, nämä molemmat edellytykset
näyttäisivät sinänsä täyttyneen. Asiassa annetuista selvityksistä saa kuitenkin sen käsityksen, että
ratkaisevin syy siihen, ettei A:ta ole kuultu, on ollut se, että hän on ollut varuskunnan ulkopuolisessa
hoitoyksikössä. Tämä välittyy erityisesti sairaantarkastustoimikunnan puheenjohtajan selvityksestä
hänen todetessaan, että jos "A olisi ollut hoidettavana samassa rakennuksessa, toki olisimme häntä
myös tapauksen tiimoilta kuulleet".

En pidä asianmukaisena, jos varusmiehen kuuleminen on ratkaistu sillä perusteella, missä hän on
kyseisenä ajankohtana ollut. A:n mukaan hän olisi voinut saapua 12.10.2005 sairaantarkastustoimi-
kunnan kokoukseen tarkastettavaksi ja kuultavaksi, mikäli hänet olisi sinne kutsuttu. A on kotiutettu
aluesairaalaan 13.10.2005, mikä myös tukee A:n näkemystä. Toisaalta mikään ei olisi mielestäni
estänyt B:tä olemasta puhelimitse yhteydessä A:han ennen sairaantarkastustoimikunnan kokousta ja
kuulemasta häntä puhelimitse. Selvityksistä ei ilmene myöskään syytä, minkä vuoksi A:n asiaa ei
olisi voitu käsitellä sairaantarkastustoimikunnan myöhemmässä kokouksessa, kun se on kuitenkin
kokoontunut viikoittain. A on edellä todetuina tavoin joutunut joka tapauksessa vielä palaamaan varus-
kuntaan varusteiden palautuksen ja muiden kotiuttamiseen liittyvien muodollisuuksien vuoksi.

Totean vielä, että tapahtuma-aikaan käytössä olleessa palveluskelpoisuusluokan tarkistuslomak-
keessa ei ole ollut kohtaa, johon olisi merkitty varusmiehen kuuleminen. Tämä on käsitykseni mukaan
mahdollistanut sen, että komentaja, joka on tehnyt päätöksen kotiuttamisesta ja esityksen palvelus-
kelpoisuusluokan muutoksesta, ei ole selvityksensä mukaan ollut päätöstä ja esitystä tehdessään
edes tietoinen siitä, että A:ta ei ole kuultu asiassa.

Uuden asevelvollisuuslain 60 §:n mukaan asevelvollista on aina kuultava henkilökohtaisesti, jos palve-
lus keskeytetään asevelvollisesta aiheutuvasta syystä. Nykyään palveluskelpoisuuden tarkistuslo-
makkeessa on myös erillinen kohta asevelvollisen kuulemisesta. Asia ei näiden muutosten johdosta
anna enää aihetta laillisuusvalvojan toimenpiteisiin.

3.4.4

Lääkärintodistus

A on arvostellut myös sitä, että sairaantarkastustoimikunnalla ei ollut käytettävissään lääkärintodistus-
ta, jota tapahtuma-aikaan voimassa olevissa säännöksissä edellytettiin, kun asianosaista ei kuultu.
Varuskuntalääkäri B:n selvityksen mukaan sairaantarkastustoimikunnassa lääkärintodistuksena

"toimii se lausunto, joka on kirjattuna palveluskelpoisuuden tarkistuslomakkeen kohtaan B (lääkäriin esitys tai lausunto riippuen siitä kuka on laittanut prosessin liikkeelle)".

Tältä osin totean, että tapahtuma-aikaan voimassa olleista säännöksistä ei ilmene, kenen antamasta lääkärintodistuksesta on kyse ja mitä todistuksen tuli sisältää. Terveystieteiden ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 §:ssä säädetään lääkintölaillisista todistuksista ja lausunnoista. Sen mukaan laillistetun lääkärin on antaessaan lääkintölaillisia todistuksia ja lausuntoja sekä muita todistuksia, jotka on tarkoitettu esitettäväksi tuomioistuimelle tai muulle julkiselle viranomaiselle, vahvistettava ne sanoilla "minkä kunniani ja omantuntoni kautta vakuutan". Vahvistettu todistus tai lausunto on pätevä ilman valallista vahvistusta, jollei tuomioistuin tai viranomainen erityisistä syistä määrää, että se on vahvistettava suullisella valalla tai vakuutuksella.

Käsitykseni mukaan nyt kyseessä olevan lääkärintodistuksen ei ole tarkoitettu olevan luonteeltaan edellä kuvatussa ammatinharjoittamislaissa mainittu todistus, joka on tarkoitettu esitettäväksi tuomioistuimelle tai muulle julkiselle viranomaiselle. Näin ollen palveluskelpoisuusluokan tarkistuslomakkeelle merkitty lääkärin lausunto täyttäneen asetuksessa edellytetyn lääkärintodistuksen määritelmän. Pidän kuitenkin ymmärrettävänä, että A on saanut käsityksen siitä, että lääkärintodistusta ei ole ollut, koska lääkärin lausunto on merkitty tarkistuslomakkeelle esitykseksi.

3.4.5

A:n palveluskelpoisuuden muuttaminen

Pääesikunnan oikeudellisen osaston lausunnossa on todettu, että palveluskelpoisuusluokan muuttamista koskeva päätös on tulkittu hallintopäätökseksi, johon sovelletaan hallintolakia. Hallintolain 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Pääesikunnan lausunnon mukaan asianosaisen kuulemisvelvollisuuteen on kuitenkin sovellettava (tapahtuma-aikaan voimassa ollut) asetusta asevelvollisuuslain soveltamisesta.

Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että hallintolaista ei ole mahdollista poiketa muuten kuin laintasoisella säännöksellä. Tämä johtuu välittömästi jo hallintolain 5 §:n 1 momentin säännöksestä, jonka mukaan vain *muussa laissa* oleva poikkeava säännös voi saada etusijan suhteessa hallintolakiin. Tausalla on kuitenkin myös perustuslain 21 §:n 2 momentin perusoikeussäännös, jonka mukaan hyvän hallinnon perusteista säädetään lailla (Olli Mäenpää: Hallintolaki ja hyvän hallinnon takeet, 2004, s. 58).

Edellä olevan johdosta totean, että hallintolain kuulemisvelvollisuudesta ei ole voitu poiketa asetuksen tasoisella säännöksellä. Näin ollen katson, että ennen kuin palveluskelpoisuusluokan muuttamisesta on tehty päätös, olisi A:lle tullut varata mahdollisuus tulla kuulluksi hallintolain mukaisesti. Katson, että tältä osin päätöksen tehnyt Sotilasläänin Esikunta ei ole toiminut hallintolain mukaisesti.

A:n mukaan hän ei ole saanut palveluskelpoisuusluokan muuttamista koskeneen päätöksen mukana muutoksenhakuosoitusta, vaikka päätöksessä on ollut sitä koskeva maininta. Sotilasläänin Esikunnan lausunnon mukaan päätökseen on liitetty muutoksenhakuosoitus. Asiasta ei ole mahdollista saada riidatonta näyttöä. Pidän kuitenkin mahdollisena, että muutoksenhakuosoitus on voinut jäädä erehdyksessä pois A:lle postitetusta päätöksestä. Käsitykseni mukaan A:lla ei ole ollut edes tarkoitus hakea muutosta palveluskelpoisuusluokan muutosta koskeneeseen päätökseen. Mikäli hän olisi halunnut hakea päätökseen muutosta, olisi hänellä ollut mahdollisuus pyytää puuttunutta liitettä Sotilasläänin Esikunnasta. Asia ei anna laillisuusvalvojan taholta aiheutta toimenpiteisiin.

3.4.6

A:n informoiminen päätöksistä ja muutoksenhakuoikeudesta

Selvityksen mukaan A sai tietää palveluksensa keskeyttämisestä aluesairaalan lääkäriltä 13.10.2005, kun häntä oltiin kotiuttamassa sairaalasta. A:n mukaan tämä tuli hänelle täytenä yllätyksenä eikä hänelle kukaan osannut kertoa, oliko päätökseen mahdollista hakea muutosta. varuskuntalääkäri B on myöntänyt selvityksessään, että hän ei ole osannut kertoa A:lle tämän tiedustellessa asiaa, oliko sairaantarkastustoimikunnan esityksestä tai komentajan tekemästä päätöksestä mahdollista valittaa. Sotilasläänin Esikunnan lausunnossa todetaan, että sen 2.12.2005 tekemään päätökseen palveluskelpoisuusluokan muutoksesta oli liitetty muutoksenhakuosoitus.

Pääesikunta on lausunnossaan todennut, että asiassa ei ole toimittu vastoin lakia, mutta asiankulusta ja mahdollisuudesta hakea muutosta ei ole tiedotettu A:lle parhaalla mahdollisella tavalla. Näin hänelle on syntynyt asiassa väärinkäsityksiä, jotka olisi voitu välttää. Maanpuolustusalueen Esikunta onkin lausunnossaan ilmoittanut, että tämän tapauksen seurauksena koulutusta terävöitetään.

Viitataan aiemmin esittämäni käsitykseen A:n kuulemisesta ja katson, että A:n kohdalla ei ole menettely hyvän hallinnon mukaisesti, kun hän on saanut tietää hänestä tehdystä palveluksen keskeyttämisestä koskeneesta päätöksestä ja palveluskelpoisuusluokan muutosesityksestä muualta kuin puolustusvoimien taholta. Asianmukaisella tiedottamisella olisi käsitykseni mukaan voitu välttyä niiltä sairaalasta kotiuttamisen jälkeisiltä epäselvyyksiltä, joita A kirjoituksessaan kuvaa.

Pidän myös tärkeänä, että erityisesti ne henkilöt, jotka ottavat osaa asevelvollisen palveluskelpoisuuden arviointiin, tuntevat päätösprosesseihin liittyvät menettelytavat, jotta he osaavat antaa niistä oikeaa informaatiota. Tämä tulee mielestäni ottaa huomioon puolustusvoimien koulutuksessa erityisesti nyt, kun lainsäädäntö on monilta osin näiden menettelytapojen osalta muuttunut erityisesti muutoksenhaun osalta.

3.5

A:n terveystietojen luovuttaminen

3.5.1

Oikeusohjeet

Perustuslaki

Perustuslain (731/1999) 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä on turvattu. Henkilötietojen suojusta säädetään tarkemmin lailla.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettu laki (621/1999)

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 6 lukuun sisältyvät viranomaisten salassapitovelvoitteita koskevat yleissäännökset. Niitä noudatetaan viranomaisen järjestämässä terveydenhuollossa siltä osin, kuin terveydenhuollon lainsäädännössä ei ole asiasta erityissäännöksiä.

Lain 13 §:n 2 momentin mukaan pyydetessä saada tieto salassa pidettävästä asiakirjasta taikka viranomaisen henkilörekisteristä tai muusta asiakirjasta, josta tieto voidaan luovuttaa vain tietyin edellytyksin, tiedon pyytäjän on, jollei erikseen toisin säädetä, ilmoitettava tietojen käyttötarkoitus sekä muut tietojen luovuttamisen edellytysten selvittämiseksi tarpeelliset seikat sekä tarvittaessa tiedot siitä, miten tietojen suojaus on tarkoitettu järjestää.

Lain 29 §:n 1 momentin mukaan viranomainen voi antaa toiselle viranomaiselle tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty (1-kohta) tai jos se, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty, antaa siihen suostumuksensa (2-kohta). Lain 26 §:n 2 momentin 1-kohdan mukaan viranomainen voi luovuttaa terveydenhuollon potilassuhteesta tietoja yksityiselle tai toiselle viranomaiselle niiden laissa säädetyn tiedonantovelvollisuuden toteuttamiseksi. Saman pykälän 2 momentin 2-kohdan nojalla viranomaisella on oikeus luovuttaa tieto salassa pidettävästä seikasta muun muassa, jos se on tarpeen terveydenhuollon asiakasmaksujen perinnän kannalta.

Potilaan asemasta ja oikeuksista annettu laki (785/1992)

Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (jäljempänä potilaslaki) 13 §:ssä (653/2000) säädetään potilasasiakirjoihin sisältyvien tietojen salassapidosta. Lähtökohtaisesti potilasasiakirjoihin sisältyvät tiedot ovat salassa pidettäviä. Pykälän 2 momentin mukaan terveydenhuollon ammattihenkilö tai muu terveydenhuollon toimintayksikössä työskentelevä taikka sen tehtäviä suorittava henkilö ei saa ilman potilaan kirjallista suostumusta antaa sivulliselle potilasasiakirjoihin sisältyviä tietoja. Sivullisella tarkoitetaan tässä laissa muita kuin asianomaisessa toimintayksikössä tai sen toimeksiannosta potilaan hoitoon tai siihen liittyviin tehtäviin osallistuvia henkilöitä.

Potilaslain 13 §:n 3 momentissa säädetään siitä, milloin salassa pidettäviä tietoja saadaan antaa 2 momentin estämättä. Pykälän 3 momentin 1-kohdan mukaan tietoja saadaan antaa, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty. Pykälän 3 momentin 2-kohdan mukaan potilaan hoitoon lähettäneelle toimintayksikölle tai terveydenhuollon ammattihenkilölle saadaan antaa yhteenveto annetusta hoidosta potilaan tai hänen laillisen edustajansa suullisen suostumuksen tai asiayhteydestä muuten ilmenevän suostumuksen mukaisesti.

Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettu laki (559/1994)

Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (jäljempänä ammatinharjoittamislaki) 17 §:n mukaan terveydenhuollon ammattihenkilö ei saa sivulliselle luvatta ilmaista yksityisen tai perheen salaisuutta, josta hän asemansa tai tehtävänsä perusteella on saanut tiedon.

Terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annettu laki (322/1987)

Terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain 9a §:n mukaan (1682/1995, sellaisena kuin se on ollut ennen 1.5.2006 voimaan tullutta muutosta) tässä laissa tarkoitettuihin potilasasiakirjoihin sisältyvien tietojen salassapidosta oli voimassa, mitä potilaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (785/92) ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/94) säädettiin.

Lain 9 b:n 1 momentissa säädettiin (1682/1995, ennen em. muutosta), että jos lääkäri palveluskelpoisuustarkastuksessa, työhönsijoitustarkastuksessa tai muussa terveystarkastuksessa toteaa puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla tai sotilasvirassa palvelevalla sellaisia terveydellisiä rajoituksia, jotka vaikuttavat asianomaisen palveluskelpoisuusluokkaan, palvelusturvallisuuteen tai suoriutumiseen palvelus- tai virkatehtävissä, on hänen 9 a §:ssä mainittujen lakien säännösten estämättä annettava viivytyksettä tarkastuksesta tehtävistä johtopäätöksistä lausunto asianomaiselle sotilasviranomaiselle. Tässä tarkoitettu sotilasviranomainen on joukko-osaston komentaja tai muun vastaavan hallintoyksikön johtava esimies.

Lain 9 b §:n 2 momentin mukaan (ennen em. muutosta) puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla olevalla tarkastuksessa havaituista rajoituksista palvelustehtäviensä hoitamiseen oli annettava lausunto myös perusyksikön päällikölle. Asevelvollisuuslain ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain nojalla palvelevien osalta edellä tarkoitetut tiedot voitiin antaa myös asevelvollisuuslain soveltamisesta annetun asetuksen (63/1951) 66 §:ssä tarkoitetulle toimikunnalle (367/1998). Lääkärin oli tarkastetun pyynnöstä ilmoitettava antamastaan tarkastettua koskevasta lausunnosta (3 momentti).

- - -

3.5.3

Arviointi

Varuskuntalääkäri B:n ja aluesairaalan erikoislääkäri C:n antamat selvitykset poikkeavat jonkin verran siinä, miten paljon A:n terveystietoja on käsitelty lääkärin välisissä puhelinkeskusteluissa. C:n mukaan puheluissa ei olisi käsitelty lainkaan A:n varsinaisia terveystietoja vaan muita A:n siirtoon ja laskutukseen sekä kotiutukseen liittyviä asioita. B:n laatimien potilasasiakirjamerkintöjen mukaan 7.10.2005 käydyn keskustelun aikana on sovittu laskutusjärjestelyistä ja siirrosta yliopistosairaalaan. Sen lisäksi hän on merkinnyt potilasasiakirjoihin seuraavasti: "Tämän päivän tilanteena potilaalla Tavanix mennyt 5 vrk ja 4 vrk 40 asteen kuumeessa." B on merkintöjensä mukaan ollut yhteydessä myös 10.10.2005 yliopistolliseen sairaalaan, josta hän on saanut tietää, ettei A:lla ole todettu keuhkojen märkäpesäkettä ja että tällä olisi edessä noin kuukauden toipumisaika. Merkintöjen perusteella pidän ilmeisenä, että B:lle on annettu näistä terveydenhuollon yksiköistä myös sellaisia A:n terveystietoja, joista B ei ole ollut tietoinen entuudestaan.

Terveydenhuollon salassa pidettäviä potilasrekisteritietoja luovutettaessa tulee varmistua siitä, että siihen on luovutusperuste eli potilaan suostumus tai lakiin perustuva oikeus. Totean ensinnäkin, että potilasta aiemmin hoitanut lääkäri on uudessa hoitosuhteessa sivullinen. B:llä ei ole ollut sitenoikeutta saada A:ta koskevia terveystietoja ilman tämän suostumusta sillä perusteella, että hän on toiminut lähettävänä lääkärinä. C:n selvityksessä on todettu, että B:n kanssa käydyistä puhelinkeskusteluista on keskusteltu lääkärinkierroilla A:n kuullen eikä tämä ole kieltänyt olemasta yhteydessä varuskuntaan. Selvityksestä ei ilmene, missä vaiheessa tästä on keskusteltu eli onko lääkärinkierroilla keskusteltu sen jälkeen, kun varuskuntaan on oltu jo yhteydessä eli jälkikäteen. A ei ole vastineessaan ottanut tähän kantaa. Näin ollen jää selvittämättä, olisiko kysymys ollut potilaslain 13 §:n 3 momentin 2-kohdassa todetusta tilanteesta, jossa lähettäneelle lääkärille on annettu hoitoyhteenveto asiayhteydestä ilmenevän potilaan suostumuksen mukaisesti.

B on toisaalta viitannut selvityksessään tiedonsaantioikeutensa perustuneen myös terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain 9 b §:ään. Lainkohdan mukaan asevelvollisen palveluskelpoisuusluokkaan, palvelusturvallisuuteen tai suoriutumiseen palvelustehtävissä vaikuttavista terveydellisistä rajoituksista voidaan antaa tietoja myös sairaantarkastustoimikunnalle potilaslain ja ammatinharjoittamislain estämättä. Lainkohdassa ei ole rajoitettu tietojen antamisen muotoa niin, että tiedot tulisi antaa esimerkiksi kirjallisesti lausunnon muodossa.

Ennen 1.1.1996 voimaan tullutta lainmuutosta terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa ei ollut salassa pidettävien tietojen saantiin oikeuttavia säännöksiä. Hallituksen esityksessä laiksi terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain muuttamisesta (HE 43/1995 vp) on todettu, että puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla olevien palveluskelpoisuus tarkastetaan palvelukseen astumisen jälkeen sen selvittämiseksi, pystyykö asianomainen selviyty-

mään tehtävistä myös fyysisesti ja henkisesti rasittavissa olosuhteissa siten, että yksilön tai joukon palvelusturvallisuus ei vaarannu. Tämän vuoksi joukko-osaston komentajan tulee olla selvillä alaisensa terveydellisistä edellytyksistä suoriutua kyseisistä tehtävistä. Joukko-osaston komentajan tiedonsaantioikeus käsittää nimenomaan ne tiedot, joista ilmenevät puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla olevan henkilön terveydelliset rajoitukset suoriutua mainituista tehtävistä mukaan lukien hänelle suunnitellut sota-ajan tehtävät. Komentaja on velvollinen pitämään saamansa tiedot salassa. Hallituksen esityksen mukaan myös sairaantarkastustoimikunnan tuli saada kyseiset tiedot alaistensa puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla olevien asevelvollisten osalta.

Käsitykseni mukaan edellä kuvatun lain muutoksen tarkoituksena on ollut varmistaa se, että puolustusvoimilla on mahdollista saada tarpeelliset tiedot salassapitosäynnösten rajoittamatta silloin, kun kyse on puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla olevan asevelvollisen sellaisista terveydellisistä rajoituksista, jotka vaikuttavat hänen palveluskelpoisuuteensa ja kykyynsä suoriutua tehtävistään. Katson, että B ei ole toiminut lainvastaisesti, kun hän on tämän asian selvittämiseksi ollut sairaantarkastustoimikunnan jäsenen ominaisuudessa yhteydessä aluesairaalaan ja yliopistolliseen sairaalaan. Katson myös, että aluesairaalassa ja yliopistosairaalassa ei ole rikottu salassapitosäynnöksiä siltä osin, kuin sieltä on annettu A:n palveluskelpoisuuteen vaikuttavia terveystietoja. Jälkikäteen ei ole enää mahdollista saada näyttöä siitä, onko puhelinkeskustelujen yhteydessä käsitelty mahdollisesti myös sellaisia asioita, jotka eivät ole olleet tarpeellisia A:n palveluskelpoisuuden arvioinnissa. Käytettävissä olevan selvityksen perusteella minulla ei ole aihetta epäillä tätä.

Haluan kuitenkin vielä todeta, että C:n selvityksestä ilmenee, ettei hän ole ollut selvillä siitä, millä perusteella ja missä laajuudessa B:llä on ollut oikeus saada A:ta koskevia tietoja. Myös viranomaiset ovat pääsääntöisesti sivullisen asemassa, eikä niille saa luovuttaa terveydenhuollon salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Tietoja pyytävällä tulee olla laissa säädetty peruste saada kyseiset tiedot. Tällöin luovutuspyyntö on yksilöitävä ja perusteltava, jotta rekisterinpitäjä voi harkita ja arvioida, tuleeko sen luovuttaa tietoja. Jos tietoja luovutetaan, arvioidaan antamisen laajuus. Tietoja luovuttava on vastuussa siitä, että tietoja luovutetaan laillisesti (Ylipartanen: Tietosuoja terveydenhuollossa, Potilaan asema ja oikeudet henkilötietojen käsittelyssä 2004, s. 71–72).

Mielestäni B:n olisi ollut aiheellista ilmoittaa tietoja pyytäessään siitä, missä ominaisuudessa ja missä laajuudessa hän tietoja tarvitsee. Kun hän ei ole ilmeisestikään näin tehnyt, olisi tietopyynnön vastaanottajan tullut varmistua näistä seikoista ennen tietojen luovutusta. Olen edellä todennut, että B:llä on ollut lakiin perustuva oikeus saada palveluskelpoisuuteen liittyviä A:n terveystietoja ja että selvityksen perusteella ei ole aihetta epäillä, että hänelle olisi luovutettu tietoja tätä laajemmin. Tämän vuoksi asia ei anna minulle aihetta muihin toimenpiteisiin kuin että saatan tämän käsitykseni potilastietojen luovuttamispyynnön yksilöimisestä ja perustelemisesta B:n ja C:n tiedoksi.

3.6

Muut kantelussa esitetyt asiat

A on arvostellut myös sitä, että hänen mielestään B on ollut esteellinen päättämään hänen kotiuttamisestaan, koska B on siten ollut hyväksymässä omaa esitystään. Tältä osin totean, että palveluksesta vapauttamista koskeneen päätöksen on tehnyt komentaja eikä sairaantarkastustoimikunta. Käsitykseni mukaan B ei ole ollut esteellinen toimimaan sairaantarkastustoimikunnan jäsenenä A:n asiassa.

A on kommentoinut vastineessaan menettelyä, jossa hänen asiakirjansa toimitettiin prikaatista aluksi väärään Sotilasläänin Esikuntaan. A:n mielestä mistään ei käy ilmi niitä perusteita, joilla asiakirjat siirrettiin edelleen oikeaan Sotilasläänin Esikuntaan. Selvityksen mukaan asiakirjat on erehdyksessä toimitettu väärään sotilaslääniniin. Hallintolain 21 §:n mukaan viranomaisen, jolle on erehdyksessä toi-

mitettu asiakirja sen toimivaltaan kuulumattoman asian käsittelemiseksi, on viipymättä siirrettävä asiakirja toimivaltaiseksi katsomalleen viranomaiselle. Käsitykseni mukaan tältä osin asiassa on menetelty hallintolain mukaisesti.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.4.3 esittämäni käsityksen siitä, että sairaantarkastustoimikunta olisi voinut hoitaa toisinkin A:n kuulemisen, prikaatin tietoon, koska sairaantarkastustoimikunta on lopettanut toimintansa uuden asevelvollisuuslain voimaan tulon jälkeen.

Saatan edellä kohdassa 3.4.5 esittämäni käsityksen hallintolain kuulemista koskevan säännöksen virheellisestä soveltamisesta palveluskelpoisuusluokan muuttamista koskevaa päätöstä tehtäessä Aluetoimiston tietoon, koska Sotilasläänin Esikuntaa ei ole ollut enää olemassa 1.1.2008 lukien.

Saatan edellä kohdassa 3.4.6 esittämäni käsityksen siitä, että A:n informoimisessa häntä koskevista päätöksistä ja esityksistä sekä hänen muutoksenhakuoikeudestaan ei ole toimittu hyvän hallinnon mukaisesti, prikaatin tietoon.

Saatan edellä kohdassa 3.5.3 esittämäni käsityksen potilastietojen luovuttamispyynnön yksilöimistä ja perustelemisesta päällikkölääkäri B:n ja erikoislääkäri C:n tietoon.

Saatan myös kohdassa 3.4.6 esittämäni käsityksen asevelvollisen palveluskelpoisuuden arviointiin osallistuvien henkilöiden perehdyttämisestä päätösprosesseihin liittyviin menettelytapoihin ja tämän huomioimisesta puolustusvoimien koulutuksessa Pääesikunnan tietoon.

Edellä mainituissa tarkoituksissa lähetän Pääesikunnalle, Aluetoimistolle, prikaatille, päällikkölääkäri B:lle ja erikoislääkäri C:lle jäljennöksen tästä päätöksestäni.